

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: *Pavel Křeček*

Název práce: *Jaderná elektrárna Zwentendorf perspektivou protijaderného hnutí a diplomacie*

Jméno oponenta práce: *Jiří Janáč*

1. Heuristika (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

1.1 Hodnocení použité literatury a pramenů	2
1.2 Úplnost použitých zdrojů z hlediska současného stavu bádání	2

Stručné hodnocení:

Zwentendorf je poměrně často tématem nejrůznějších kvalifikačních prací v německojazyčné oblasti a zejména v Rakousku – disertací a DP, které jsou většinou přístupné a autorovi by výrazně ulehčili práci. Zároveň chybí reference na některé zásadní texty k tématu (viz např. práce Christiana Forstnera či Helmuta Lacknera).

2. Řešení problému (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

2.1 Volba cíle práce odpovídá zadání	2
2.2 Cíl z hlediska metodologie oboru je zvolen relevantně	2

Stručné hodnocení:

Jak argumentuji níže, práce je metodologicky ambiciózní, nicméně naráží na určitou diskrepanci mezi argumentem, tezemi a zdroji.

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

3. Hodnocení struktury práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

3.1 Je struktura práce logická	1
3.2 Odpovídá struktura práce metodologii a metodám deklarovaným v úvodu práce	1

Stručné hodnocení:

Práce plní v rámci možností deklarované záměry a cíle, otázkou je spíše jejich šíře.

4. Hodnocení kvality textu práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

4.1 Analýza pramenů a literatury	1
4.2 Interpretace pramenů a literatury v jejich vzájemných souvislostech	2

Stručné hodnocení:

V určitých okamžicích (jako například práce s termínem technopolitika apodobně) se analýza zdá poněkud povrchní a tezovitá, což je ale při psaní takto konstruovaného textu, domnívám se, nevyhnutelné.

5. Kvalita zpracování (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

5.1 Stylistika a pravopis	1
5.2 Použitá terminologie	1

Stručné hodnocení:

Domnívám se, že autor užívá příliš mnoho konceptů (či je diskutuje), což je v důsledku nepříliš přínosné pro celkovou koherenci textu.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

6. Celkové hodnocení v rozsahu nejméně 500 znaků:

Obecně je třeba autorovi pogratulovat k sympatické ambici překročit limitující metodologii diplomatických dějin směrem k širší globálně/mikro historické analýze. Jakkoliv se ovšem jedná o chvályhodný pokus, představuje podobné pojetí také velkou výzvu i pro nepoměrně zkušenější historiky a některé typické problémy podobných studií se objevují i v předkládané práci. Integrace velkých a malých dějin, strukturálních vztahů a individuálních aktérů v jednom textu vyžaduje podle mého soudu promyšlenější a důslednější formulaci metodologických principů a jejich dodržování, a také jasněji artikulované teze a otázky. Po přečtení práce, nesporně zajímavé a přínosné, mi stále není jasné, co chce autor říci. Čeho přesně je v jeho interpretaci Zwentendorf případovou studií? Nabízí se několik možností – a) globálních dějin environmentalismu jako sociálního hnutí; b) diplomatických vztahů ČSSR-Rakousko v období pozdního státního socialismu/studené války; c) environmentalizace rakouské (techno-)politiky etc...

Každý z těchto přístupů, ač sám o sobě jistě nosný, by vyžadoval odlišnou datovou základnu. Tento problém je patrný již v názvu – „perspektivou protijaderného hnutí a diplomacie.“ Pokud se autorovi nejedná o diplomacii vědeckou (což nejedná, ačkoliv diskuse Zwentendrofu na úrovni IAEA by sama o sobě stála za studii – lze jen litovat, že při návštěvě Vídně autor do jejích archivů nezavítal), pak vztah protijaderného hnutí a mezivládní diplomacie není zcela jasný. V úvodu nastolené obecně formulované otázky – a) jak byl vznik a vývoj rakouského protijaderného hnutí ovlivněn transnacionálním protijaderným hnutím?; b) Co způsobil (zde je nejasná příčinná souvislost) obrat od rakouské „jaderné euforie“ k odmítavému postoji k civilnímu využití jaderné energie?; c) Jak se neúspěšné referendum promítlo do československo-rakouských vztahů a jejich vývoje (bylo skutečně hybatelem, nositelem změny, nebo jen zrcadlem)? – zdá se, nelze úspěšně zodpovědět na základě zvolené pramenné základny, aniž by se autor podíval např. na přeshraniční cirkulace idejí proti-atomového a obecně environmentálního hnutí, jejich tiskoviny a podobně.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

Práce je tak v důsledku rozdělena do tří samostatně funkčních, ale spíše povrchně provázaných oddílů – první na základě sekundární literatury líčí formování environmentalismu jako sociálního hnutí v podmínkách západní modernity; druhý se, taktéž zejména s použitím sekundární literatury, pokouší interpretovat protijaderné hnutí v Rakousku jako součást této širší transformace modernity, třetí se pak soustředí na roli jaderné energetiky v československo-rakouských vztazích, zde i s použitím primárních dokumentů. O čem ale skutečně vypovídá referendum a osud JE Zwentendorf? O šíření environmentalistického protijaderného diskursu? Krizi rakouské konsensuální demokracie a evropské organizované modernity? Krizi expertního vědění (viz Janouch)? Podobně v souvislosti s mezinárodní politikou – je příkladem studenoválečných kontroverzí, nebo naopak konsenzu? A na jaké úrovni (expertní, vládní, na úrovni sociálních hnutí)?

Přes tyto dílčí metodologické výhrady ovšem považuji práci za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě se známkou 1-2 (dle výsledku obhajoby).

7. Otázky a připomínky k obhajobě:

- 1.) pojem technopolitický, technopolitika se v práci objevuje, nijak s ním ale nepracujete – co přesně pro vás znamená? Odkazujete na Gabrielle Hecht, viz formulace typu „technopolitického komplexu poválečné doby“ (závěr), ale analyticky jej nevyužíváte. Byla diskuse ČSSR a Rakouska o Zwentendorfu i konfliktem odlišných „technopolitik“? Například ve smyslu tezí Langdona Winnera?
- 2.) Kdo byli klíčoví nositelé protijaderného diskursu v Rakousku a proč zrovna zde byl obecně environmentalismus v rámci střední Evropy tak výrazně a brzy úspěšný? Byl to skutečně úspěch progresivního sociálního hnutí, nebo spíše konzervativního populismu rakouských vlád, jak argumentuje Bayer? Či národní technopolitické identity (U. Felt, 2015)?

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

3.) Co nového váš výzkum přináší pro diskusi vztahů ČSSR – Rakousko a její periodizaci?
Bylo by možné sledovat dynamiku jaderné diskuse i na jiné než „mezivládní“ úrovni?

Navržená známka:1

Datum: 24.1.2022

Podpis: